

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

714

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Financiën over *de consequenties van het met terugwerkende kracht verstrekken van bijstandsuitkeringen voor de inkomensondersteunende maatregelen*. (Ingezonden 29 oktober 2009)

1
Bent u bekend met het feit dat personen die vallen onder de regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet (het Pardon) de aanvraag voor een uitkering op grond van de Wet Werk en Bijstand in veel gevallen in 2008 toegekend hebben gekregen met terugwerkende kracht naar 2007?

2
Bent u ermee bekend dat de met terugwerkende kracht verkregen inkomsten (uit 2007) op basis van de Wet Werk en Bijstand toegevoegd zijn op de jaaropgave van 2008 en er dus geen jaaropgave over het deel van het inkomen dat in 2007 verstrekt is, wordt afgegeven?

3
Erkent u dat deze samenvoeging van de inkomsten uit 2007 en 2008 ertoe leidt dat het verzamelinkomen over 2008 veel hoger uitvalt, waardoor deze personen geen of minder recht krijgen op inkomensondersteunende

maatregelen, zoals de huurtoeslag, zorgtoeslag, eigen bijdagen, vrijstelling gemeentelijke belastingen, kinderkorting, kindertoeslag, studiefinanciering etc.? Zo nee, waarom niet?

4
Is het waar dat het voor personen die vallen onder de regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet niet mogelijk is om een verzoek tot middeling in te dienen, omdat dit verzoek betrekking moet hebben op het middelen van meerderde jaren, terwijl betreffende personen geen inkomsten over de jaren voor 2007 hebben, waarover zij belasting moesten betalen? Zo ja, wat is uw mening hierover? Zo nee, hoe kunnen zij dan een verzoek tot middeling indienen?

5
Zou het gewenst zijn dat er voor bovenstaande situaties een verzoek voor splitsing ingediend kan worden zodat het jaar met het verzamelde inkomen weer verdeeld kan worden over de jaren waaruit het inkomen bijeengebracht is? Zo ja, bent u van mening dat na het doorlopen van de procedure voor splitsing van het inkomen de verstrekker van de uitkering over de betrokken jaren een nieuwe gecorrigeerde jaaropgave af moet geven opdat de personen in kwestie een gecorrigeerde aangifte kunnen doen ter vaststelling van het gewijzigde verzamelinkomen? Kunt u dit nader toelichten?

6
Deelt u de mening dat het ongewenste gevolg is dat deze personen in ernstige financiële problemen worden gebracht, omdat zij geen aanspraak kunnen maken op hun recht op inkomensondersteunende maatregelen en zij tegelijkertijd geld moeten terugbetalen aan de Belastingdienst wat onmogelijk is voor iemand met een bijstandsuitkering? Zo ja, op welke wijze gaat u dit probleem oplossen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de staatssecretaris van Financiën (ontvangen 19 november 2009)

1
De hoofdregel van de WWB is dat in beginsel geen bijstand met terugwerkende kracht wordt verstrekt. Voor de beoordeling van het recht op bijstand van personen die onder het Generaal Pardon vallen, is dat – ongeacht de ingangsdatum van de verblijfsvergunning (15 juni 2007) – niet anders. Het recht op uitkering ontstaat op de datum van de aanvraag van de bijstand. Het is de bevoegdheid én de verantwoordelijkheid van de gemeenten om te beoordelen of er in individuele gevallen voldoende

redenen aanwezig zijn om van deze hoofdregel af te wijken. Het is dus mogelijk dat gemeenten van hun bevoegdheid gebruik hebben gemaakt en bijstandsuitkeringen met terugwerkende kracht hebben toegekend over een periode in 2007, maar deze pas hebben uitbetaald in 2008. Deels heeft dit ook te maken met de afhandelingstijd van een aanvraag om bijstand. In artikel 4.13 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is bepaald dat het bestuursorgaan binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag een beschikking dient te hebben afgegeven.

2
In het algemeen – dus ook bij de toepassing van de WWB – geldt dat het moment van uitbetaling bepalend is tot welk jaar de inkomsten worden gerekend (kasstelsel). Dit geldt voor alle uitkeringsgerechtigden en niet slechts voor personen die onder de pardonregeling vallen.

3
Het kasstelsel brengt met zich mee dat betalingen, die plaatsvinden na afsluiting van het kalenderjaar meetellen in het jaar waarin de betalingen zijn verricht. Dit kan gevolgen hebben voor rechten op grond van inkomensafhankelijke regelingen en voor het recht op inkomensafhankelijke tegemoetkomingen in de inkomstenbelasting.

4
Ook jaren waarin geen inkomen is genoten kunnen in de middelingsregeling worden betrokken, mits het gehele jaar sprake is geweest van binnenlandse belastingplicht. Of dit voor de hier bedoelde personen ook zal leiden tot een middelingsteruggaaf hangt af van de individuele situatie. Een eventueel verzoek kan worden ingediend bij de Belastingdienst. De middelingsregeling heeft echter geen invloed op het verzamelinkomen of het belastbare loon in de desbetreffende jaren en dus ook niet op het toetsingsinkomen voor inkomensafhankelijke regelingen.

5
Een dergelijke regeling is niet wenselijk omdat deze geen recht zou doen aan de draagkrachtgedachte. Het recht op inkomensafhankelijke tegemoetkomingen is bewust gekoppeld aan de feitelijke

draagkracht in een kalenderjaar. Inkomsten die in een bepaald jaar worden ontvangen verhogen de draagkracht in dat jaar, ongeacht op welk jaar zij betrekking hebben. In het jaar waarop de inkomsten betrekking hebben heeft de gerechtigde dan ook feitelijk een lage draagkracht. Het zou daarmee niet in overeenstemming zijn om het inkomen over dat jaar kunstmatig te verhogen en dat over het jaar van ontvangst te verlagen. Daarnaast zou een dergelijke regeling, die dan immers ook in soortgelijke gevallen moet worden toegepast, grote uitvoeringsproblemen geven.

6
Normaliter zal de verschuiving van inkomsten naar het volgende jaar als gevolg van het kasstelsel beperkt blijven. Het kasstelsel leidt voor deze personen op zichzelf niet tot financiële problemen. Zij hebben immers in 2008 een relatief hoog inkomen. Volgens de algemene systematiek van de toeslagen geldt wanneer mensen zich niet tijdig realiseren een verstrekt voorschot aan toeslagen stop te laten zetten, daardoor achteraf een terugvordering volgt. Overigens heeft de gemeente de bevoegdheid om aan degene die als gevolg van bijzondere individuele omstandigheden wordt geconfronteerd met noodzakelijke bestaanskosten, waarin de algemene bijstand niet voorziet en die de aanwezige draagkracht te boven gaan, bijzondere bijstand te verstrekken. Daarnaast geldt er voor gevallen als deze voor de huurtoeslag een hardheidsclausule: het is op verzoek mogelijk om een nabetaling van maximaal € 2300 per jaar buiten beschouwing te laten voor het toetsingsinkomen voor het bepalen van de hoogte van de huurtoeslag. Een nabetaling die meer bedraagt dan € 2300 per jaar, wordt buiten beschouwing gelaten indien het nadeel van de nabetaling groter is dan het voordeel in het jaar waarop de nabetaling betrekking heeft. Het verzoek kan worden ingediend bij de Belastingdienst/Toeslagen.